

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів облік і аудиту
прот. № 1 від 15.09.2023р.

БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
СИЛАБУС
2023/2024 навч. рік

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування і фондовий ринок
Освітня програма	– Управління фінансами, банківська справа і страхування
Освітній рівень	– другий (магістр)
Цикл підготовки	– професійний
Кількість кредитів ЄКТС	– 4
Семестр	– 1
Сторінка курсу MOODLE	– https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=10431

Лектор курсу – Карачарова Катерина Анатоліївна (канд. економ. наук, доцент)

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/karacharova-ka>

Контакти викладача (e-mail) – karacharova@kart.edu.ua

Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516

Часта аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Метою курсу є формування у студентів знань з підготовки магістрів такого рівня, які добре володітимуть знаннями щодо теоретичних та практичних аспектів управління активами і пасивами банку, прийнятті управлінських рішень щодо кредитів, депозитів, цінних паперів. Сформувати в них уміння оцінювати й аналізувати вплив різноманітних факторів на діяльність банківської установи, а також вплив банківської системи на макроекономічну ситуацію в країні та на діяльність підприємств.

Курс «Банківський менеджмент» є одним із системотворчих у процесі формування компетенцій сучасного економіста, який має теоретичне, методичне і одночасно прикладне значення.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетенції студентів:

заплановані загальні компетенції (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові) компетенції (СК):

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку .

програмні результати навчання (ПР):

- ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
- ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень

Чому ви маєте обрати цей курс?

Банківська діяльність має специфічні цілі: зростання сукупного добробуту власників банку, збільшення прибутку, підтримка досягнутого рівня конкурентоздатності, розвиток банку, набуття нових якостей, виконання суспільних функцій, урядових завдань тощо. Але основним завданням для банків на сьогодні, без виконання якого інших цілей досягти неможливо, – є виживання.

Для реалізації цього завдання банки повинні постійно здійснювати комплекс заходів по забезпеченню виконання своїх базових функцій на належному рівні,

забезпеченню безвідмовності системи, і саме основне, по управлінню банківськими ризиками.

Питанню управління ризиками в банках сьогодні приділяється мало уваги, якщо не сказати, що зовсім не приділяється. Перш за все, це можна пов'язати з невеликою кількістю детальної науково-обґрунтованої інформації щодо цього питання. Враховуючи це, важливо дослідити що ж таке банківська справа, для чого вона потрібна та хто здійснює управління банківськими ризиками.

Організація навчання

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Супроводжується навчальним матеріалом, презентаціями та груповими (індивідуальними) завданнями.

Тематичний план дисципліни складається з двох модулів; кожен з яких містить опорний конспект лекцій, плани практичних занять, завдання для організації самостійної роботи. Вивчення кожного модулю закінчується виконанням модульного завдання, яке містить тести за темами курсу, що дає змогу перевірити ступінь засвоєння студентами теоретичних і практичних аспектів банківського менеджменту. Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами.

Теми курсу:

Тема 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕНЕДЖМЕНТУ В БАНКУ

Структура та зміст курсу “Банківський менеджмент”. Предмет, мета й методи вивчення курсу, його зв'язок з іншими дисциплінами. Сутність і специфіка банківського менеджменту.

Тема 2. РИЗИКИ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сутність та джерела виникнення ризиків. Портфельний ризик. Ринковий (системний) та власний (несистемний) ризики банку. Показники оцінювання величини банківських ризиків. Стратегії управління ризиками. Етапи процесу управління банківськими ризиками.

Тема 3. ПЛАНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сутність стратегічного планування. Роль стратегічного планування у сучасній банківській практиці. Оперативне планування: сутність та призначення. Компоненти оперативного плану. Процес бюджетування у банку. Формування доходної частини бюджету. Формування витратної частини бюджету. Коригування планових показників. Моніторинг виконання планів.

Тема 4. МЕНЕДЖМЕНТ КАПІТАЛУ БАНКУ

Структура банківського капіталу. Методи оцінки вартості капіталу банку. Метод внутрішніх джерел поповнення капіталу. Метод зовнішніх джерел поповнення капіталу. Процес планування потреби в капіталі. Оптимізація рівня капіталізації банку.

Тема 5. УПРАВЛІННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ БАНКУ

Методи формування оптимальної структури ресурсної бази. Цінові та нецінові методи управління депозитними зобов'язаннями банку, їх переваги та недоліки. Особливості управління недепозитними зобов'язаннями банку. Методи впливу на вартість ресурсів, залежність між рейтингом банку та відсотковою ставкою.

Тема 6. МЕНЕДЖМЕНТ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

Кредитна політика банку: роль, зміст та розробка. Методичне забезпечення процесу кредитування. Управління дохідністю кредитного портфелю. Методи управління кредитним ризиком на рівні окремої позички та на рівні кредитного портфелю банку.

Тема 7. МЕНЕДЖМЕНТ ПОРТФЕЛЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ БАНКУ

Стратегії формування портфелю цінних паперів. Активна та пасивна інвестиційна політика банків. Методи розрахунку очікуваної норми дохідності цінних паперів. Інвестиційні стратегії банку: політика «сходів», політика короткострокового акценту, політика довгострокового акценту, політика «штанги», політика процентних очікувань.

Тема 8. УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ БАНКУ

Методи управління строками та обсягами активів та зобов'язань банку. Збалансований та незбалансований за строками підхід до управління активами і пасивами. Основні положення геп-менеджменту. Метод кумулятивного гепу та використання індексу відсоткового ризику для контролю за рівнем ризику. Управління відсотковим ризиком банку за допомогою дюрації.

Тема 9. ХЕДЖУВАННЯ РИЗИКІВ У БАНКУ

Хеджування як метод управління ціновими ризиками з метою їх мінімізації. Стратегія та методи хеджування. Операції хеджування на строкових фінансових ринках. Методи ціноутворення за опціонними угодами. Сутність та особливості операцій з укладання своп-контрактів, їх переваги та недоліки. Особливості хеджування відсоткового та валютного ризиків у банку.

Тема 10. УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКУ

Загальні принципи управління ліквідністю. Методи оцінювання потреби в ліквідних коштах. Стратегії управління ліквідністю банку (стратегія трансформації активів, стратегія запозичання ліквідних засобів, стратегія збалансованого управління ліквідністю).

Схема курсу

Поміркуй	Лекції ї
	Довідковий матеріал
	Обговорення в аудиторії
	Групові завдання
	Презентації за темами
	Іспит

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua> (Електроний портал бібліотеки УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України)
- 3 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 4 Найбільш складні аспекти курсу обговорюються **на форумі** [finance.ua](https://forum.finance.ua) <https://forum.finance.ua/> у розділі банківська діяльність.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні даної дисципліни, можуть бути використані випускниками на посадах менеджерів у банківських установах, фінансових аналітиків, фінансових консультантів, експертів, економістів, ризик-менеджерів, держслужбовців профільних установ, науковців.

Правила оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Максимальна кількість балів за модуль			
Поточний контроль	Модульний контроль	Сума балів за модуль	
до 60	до 40	до 100	
Поточний контроль		2 семестр	
Активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5	
Ведення опорного конспекту лекцій, конспекту першоджерел		до 5	
Опрацювання лекційного матеріалу, відвідування консультацій		до 5	
Виконання письмових контрольних робіт, експрес-контроль		до 20	
Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (зокрема, типових кейсів)		15	
Виконання та захист в строк самостійних робіт		10	
Підсумок		60	
Визначення назви за державною шкалою (оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B

ДОБРЕ – 4	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО -2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Кодекс академічної доброчесності

Кодекс доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.